

Jubilál az Úttörővasút

A felnőtteknek, a nagy vasútnak is becsületére való teljesítményével, mintegy 16 millió utast szállított fennállásának három évtizede alatt az idén jubiláló Úttörővasút. Hivatalosan Úttörővasútnak nevezik, de ma már odaillene hozzá a fővárosi megkülönböztetés, hiszen az országban hat másik is működik.

Építését 1948-ban kezdték meg, s a Széchenyi-hegy és az Előre-állomás között még ugyanabban az évben át is adták a gyerekeknek, a kiserőlőknek az első háromkilométeres szakaszt. A teljes — 11,2 kilométeres vonal 1950-re készült el — a Hűvösvölgyig.

A kisvasúton minden olyan technikai berendezés

váltó, kiterő, korszerű dominórendszerű biztosítóberendezés — megtalálható, amely a MÁV hálózatában is szükséges a forgalom zavartalan és biztonságos lebonyolításához. A csillebéri úttörőtáborban és a hűvösvölgyi végállomáson pedig postahivatal működik. Itt ugyancsak úttörők teljesítenek szolgálatot.

Az eltelt harminc év alatt több mint 5000 — jól tanuló, iskolás teljesített szolgálatot az állomásokon, a postahivatalokban.

Öket, minden eddigi úttörővasutat és postást elvárnak június 11-én, vasárnap a hűvösvölgyi végállomásra, az Úttörővasút 30 éves jubileumi ünnepségére. (MTI)

Együttműködés kutatásokban

Project (ajánlás) jellegű műszaki-tudományos együttműködési keretegyezmény kialakításának lehetőségeiről folytatott tárgyalásokat Budapesten a DFG (Német Kutatási Társaság) delegációja, amely a Kulturális Kapcsolatok Intézetének meghívására dr. Carl-Heinz Schiel főtitkár vezetésével érkezett a Német Szövetségi Köztársaságból Magyarországra.

Az előkészítés alatt álló szerződés biztosítja, hogy a két ország kutatói kölcsönös érdeklődésre számot tartó témákban összehangolt és közös tudományos kutatásokat folytassanak.

A delegációt magyarországi látogatása során fogadta dr. Meruk Vilmos, a KKI elnökhelyettese, dr. Láng István, az MTA főtitkár-helyettese és dr. Meisel János, a BME rektora.

Könyvheti mérleg

Már közhely azt mondani: minden eddigénél sikeresebb könyvhetet zártunk az idén. Közhely, de igaz. A még egyáltalán nem pontos gyors mérleg szerint közel 100 millió forint volt a könyvheti forgalma, jelentősen több, mint az elmúlt évben. Ha valaki az összes könyvheti kiadványt megvásárolja, számlája alig haladja meg az ötezer forintot, s ezért egy valószínűségi kis házi könyvtárát kap: 134 művet, 145 kötetben — a titkos írások történetétől a cigány gyermekmeséig, a svéd Nobel-díjas íróról Hess András második magyarországi nyomtatványának facsimiléjéig.

Valódi értékek értek el döntő sikert, elsősorban a mai és a legfrissebb magyar irodalom. 134 mű kétfélmillió 700 ezer példányban, az az évé, 124 mű 2,5 millió példány, ez a tavalyi könyvtermés a könyvheten. Nincsenek kevesen azok, kik soknak tartják a könyvhetére kiadott 134 címet. Kétségtelen, hogy a könyvesbolti forgalomba kerülő évi mintegy 4 ezer címből e hétre valamivel több jutott, mint máskor, de hát ez a könyv ünnepi hete. Nem is a megjelent művek száma volt a sok, hanem a kiadott kötetek példányszáma kevés. S hogy a minden eddigénél magasabb példányszám is kevésnek bizonyult örvendetés, a jelentkező igények kielégítése pedig kívánatos. A reális példányszámok meghatározása nem könnyű feladat, s ideálisban talán meg sem oldható. A legsikeresebbek, s a legkeresettebbek ez évben is a könyvheti antológiák voltak. De hogy jó néhány kötet ily gyorsan, szinte órák alatt fogyott volna el — alig volt példa a könyvnapok, -hetek történetében. A sikerlista élén Nagy László verseskötetete, Kádár Gyula memoárjai, Moldova szatírjai, a Bibliái kislexikon, Bereményi Legendáriuma, három tudományos mű: a Magyar színonéma szótár, A magyar népi

demokrácia története, a Földrajzi nevek etimológiai szótára, aztán a 30 év sorozat Magyar krónika c. kötete és a Magvető új vállalkozása, a Rakéta Regénytár sorozat kötetek állnak.

Az olyan fontos és nagyszemű könyvek sikere, mint az előbb felsoroltak, teszik szükségessé a gyors utánpótlás sok kérdésének mielőbbi megoldását. A tavalyi könyvheti egyik szenzációja Károlyi Mihály memoár kötete volt a nagy sikerű tények és tanúk sorozatában. Most új kiadásban, a 30 év sorozatban is értékelőnek, tartós sikernek bizonyult. Nem nehéz megjósolni, hogy az ígért szerinti, ez évben megjelenő Nagy László összes műhatatlan siker lesz, mert tartalmazza majd a legutóbbi kötet örök darabjait is.

Ugyancsak csodálkozott és irigykedve fényképezett az a holland könyves szakember, aki éppen a megnyitó napján sétált végig a Váci utcán — de sétálhatott volna bárhol másutt is — és hosszú sorokat látott, a könyvesboltok előtt. Ilyet még Erasmus, Bleau és Elzevir hazájában is elképzelhetetlen.

Közművelődési politikánk eredményeként a könyv, az olvasás sok-sok hasznos és kevésbé látványos hétköznapi mellett az ünnepi könyvheti közügy és jelentős esemény volt társadalmunk életében, oly annyira, hogy lassan már naptári ünnepé válik. Szerencsére nemcsak közművelődési intézményeink, kiadóink, könyvterjesztőink, könyvtársaink terveihez, hanem a közgondolkodásban is. **Zöld Ferenc**

Gyökerek és virágok

KOVÁCS MARGITNAK VALÓBAN SAJÁTOS FESTŐI VILÁGA VAN. Ez a meglehetősen elköptatott kritikai közhely a sajtóházbéli kiállításon visszanyerte eredeti igazát. Kovács Margit évtizedek óta a szegedi képzőművészet sajátosan egyedi jelensége. Mostani önálló tárlatán rajzos „feljegyzéseit” és olajfestményeit mutatja be.

A szürrealis látásmód fogja egybe ezeket az alkotásokat, de ezen belül számtalan megnyilvánulási módja, kifejező gesztusa érhető tetten. Egyszer groteszk, máskor kacagtatóan humoros, egyszer fanyar fintort vet, máskor romantikus ellágyul, egyik képét lírai töltés jellemzi, másikat expresszív hevület fűti. S mindezt nagyon sajátos és nagyon egységes alkotói világon belül teszi. Emellett tipikus is művészete, hiszen képein korunk szorongásait, belső vívódásainkat, felviharzó örömeinket térképezi föl. Mint ahogy a táguló makrokozmoszt és a gazdagodó mikrovilágot a tudomány elektromikroszkópja segítségével mindjobban megismerjük, úgy tárul föl előttünk Kovács Margit művészi nagytitka az XX. századi lelki életünk, belső világunk megannyi eddig ismeretlen vagy csak sejtett zuga. Válaszok ezek korunk mindannyiunkat érintő tüszúzásaira. Am Kovács Margit nem egyszerűen csak leképezi sajátos mikroszkópja alatt a metszeteket, hanem kiemel, hangsúlyoz, tömöríti és törvényszerűre emel. Így jelennek meg szürrealis látomásaiban a sosem volt állatok, halak és madarak, különös figurák, így nyíthat virágszirmot a békebomba, nyíthat világot átfogóan a virág-

fa, burjánozhat a vegetáció, kapaszkodhatnak egyszerre gyökereikkel a földbe és az égbe korunk dzsungeljei, s törhetnek fel izzón lelkünk vulkánjai.

Kovács Margit a szegedi képzőművészet jelentős értéke. Nélküle nemcsak szegényebb, de szürkébb is lenne a város művészeti élete. A kérdés már csak az, felismerjük-e kellőképpen, becsüljük-e rangjához méltón?!

A MÓRA FERENC MŰZEUM TÖRZSANYAGÁNAK REMEKEI láthatók a Horváth Mihály utcai Képtár két szintjén. A múzeum vezetésének bölcs döntése, hogy a felújítási munkálatok alatt az oly népszerű képzőművészeti törzanyag legszebb darabjait a Képtárban közönség elé tárják. Így az idegenforgalmi szezon kezdetén is megtalálják a városba látogatók a múzeum klasszikus értékeit. Külön érdekessége és izgalma a bemutatásnak, hogy éppen e táj kortárs művészetét felsorakoztató XIII. Dél-alföldi Tárlattal egy időben látható, így alkalmas teremet a fejlődés tendenciáinak kitapintására, az összevetésre, a gyökerek felkutatására. **T. L.**

Gyűjtemény a megyének

Somogyi Károlyné felvétele

Lucs Ferenc és felesége (középen), Szabó G. László jobbról, dr. Trogmayer Ottó a szerződés aláírásakor

Csongrád megye képzőművészetét kedvelő lakói már több időszerű kiállításon láthatták azokat a festményeket, amelyeket Lucs Ferenc és felesége, a Szegeden élő házaspár közel fél évszázad alatt összegyűjtött. Megjárták már a képek Európa számos kiállítóteremt is, hiszen az utóbbi száz év magyar festészetének rangos alkotásai kerültek a Juhász Gyula utcai lakás falaira — azokra a falakra, amelyek között az utca névadója élt haláláig.

A műgyűjtő házaspár régi vágya hamarosan teljesül: gyűjteményük java — összesen 50 kép — állandó kiállításon kap helyet a szegedi Móra Ferenc Múzeumban. A Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága biztosította az összeget arra, hogy a múzeum modern anyagát gyarapíthassa az 50 kép. s hogy ezért az adományozók életjáradékot kapjanak. Az erről szóló szerződést tegnap, kedden délután írta alá a megyei tanácsházán Lucs Ferenc és felesége, valamint dr. Trogmayer Ottó a szerződés aláírásakor Lucs Ferenc így fogalmazta meg kettejük közös célját: „Most, hogy gyűjteményünket közszemlére bocsátjuk, szeretnénk műgyűjtő társunk kedvét is ébresztgetni, megyei tanácsházán Lucs Számunkra az a legnagyobb öröm, hogy másoknak örömet szerezhetünk.”

A kilencedik

A Szegedi Szimfonikus Zenekar évadzárója

Önálló intézményként a kilencedik szezontár járja az idén a Szegedi Szimfonikus Zenekar. Az évadzáró ülést tegnap, kedden délelőtt tartották meg a Festő utcai székházban, Nagy Imre, a zenekar titkára mondott beszámolót.

A számok alapján „könyvnyű” szezonnak találtatna az idei, mondta Nagy Imre, hiszen összesen 310 szolgálatot teljesített a zenekar (191 színházi szolgálat, benne 85 előadás, 107 pedig a filharmoniai, 36 hangversennyel; 12 szolgálat jut az „egyéb” kategóriába, amelyhez az ünnepi műsorok, lemezfelvételek, hangversenyeket sorolják). A munka összeszűföldösítését, a torlódásokat azonban így sem sikerült mindig elkerülni — főként azért, mert a színházi műsorterveket nem tudták időben egyeztetni a filharmoniai programmal, bár az utóbbi megfelelő időpontban a színház illetékes szervezőinek rendelkezésére állt. Különösen novemberben, januárban és márciusban voltak „sűrű napjai” a zenekarnak, szerencsére ezekre nyugalmasabb időszakok követték. Az egyeztetési nehézségek miatt mindenestre a közönség nem veszíthet; a jövőben kívánatos lenne a színházi műsorterveket időben elkészíteni és a zenekar egyéb fellépéseivel összehangolni. Nagy Imre elmondta, a felharmóniával zökkenőmentes kapcsolatot, igaz, a tervezethez képest ritkán kell megváltoztatni a programokat. Szólt még azokról a főként bürokratikus akadályokról, amelyek nehezítik (vagy lehetetlenné teszik) a vidéken tartott hangversenyek, előadások után járó pénz kifizetését (egyelőre nincs meg az ezt szabályozó, a szegedi szimfonikusokhoz hasonlóan, vegyes rendelte-

tésű zenekarokra érvényes jogszabály). Elmondta, hogy a zenekar lakásínsége szerencsésen megszűnt immár két éve, még a frissen szerződötteket is el tudják helyezni. Bejelentette, hogy a Kulturális Minisztérium támogatásával enyhíteni tudnak a hangszergondokon, hat darab Alexander kürtöt vásárolhatnak.

Az évadzárón Pál Tamás vezető karmester adott szakmai értékelést a szezonnól. Felhívta a figyelmet arra, sürgetően szükséges megteremtini mindazokat a feltételeket, amelyek elősegítik a zenekarnak, illetve tagjainak folytonos szakmai fejlődését. A mostani körülmények annyit engednek meg, hogy kiszabott feladataikat éppen teljesítsék.

Nagy László, a városi tanács művelődésügyi osztályának csoportvezetője méltatta azokat az értékeket, amelyeket a zenekar teremtett — bekapcsolódva a városi közművelődés folyamataiba. A folytatás érdekében figyelmet fordítanak a Szegedi Kamarazenekar jövőjére, javítják a szimfonikusok működési feltételeit. Az új ifjúsági ház elkészültével a Festő utcai ház valóban otthona lesz a zenekarnak; a határidőre — november 7-re — elkészülő Szabadság moziban pedig jó körülmények között dolgozhatnak majd. **S. E.**

Permetezések a kiskertben

Megkezdődött a kaliforniai pajzstetű lárvakelése — tájékoztat a Csongrád megyei Növényvédelmi és Agro-kémiai Állomás. Az almamoly is tömegesen kel. Tehát olyan készítményt használjunk, amely mindkét kártevőt pusztítja. Ilyenek a Satox 20 WSC 5, a Bi 58 EC vagy a Sinoratox 40 EC. Tíz liter vízhez 1 centilitert adjunk. Ajánlatos a korábban javasolt gombaölő szerekből is tenni a permetléhez.

A pász, meleg időjárás kedvezett a burgonyavész fertőzésnek, a védekezést meg kell kezdenünk. Jó hatású a Dithane M-45, a Zineb 85 WP vagy a Cuprosan Super D készítmény, az előírt dózisban. Ahol burgonyabogárfertőzést észlelünk, rovarölő szert is alkalmazunk!

A zöldsféléken a levéltetvek mellett tömegesen károsít az úvegázi molytetű, vagy más néven liszteteska. Ellene csak akkor tudunk eredményesen védekezni, ha az első imágók észlelésekor megkezdjük a permetezést. Felhasználható az Unifosz 50 EC, a Bi 58—EC és a Diazinon-Phenkapton. A kezelést két-három alkalommal ismételtük meg!

Végezzünk a szőlőben is. A rovarkártévak közül a szőlőmoly és a gubacsatka, a gombák közül elsősorban a szőlőperonoszpóra veszélyeztet, de meg kell előzünk a botritisz és a lisztharmat fertőzését. A sokféle károsító miatt kombinált permetlevelet készítsünk, például Ortho-Phaltan permetező plusz Fundazol 50 WP plusz Bi 58 EC.

Nemzetközi kórusverseny Debrecenben

Július 10-től napjaink egyik legrangosabb nemzetközi kórustalálkozójának színhelye lesz Debrecen: 25 külföldi és 45 hazai kórus részvételével itt rendezik meg a VIII. Bartók Béla nemzetközi kórusversenyt — jelentették be a debreceni városi tanács képviselői kedden a Magyar Zeneművészek Szövetségében megtartott sajtótájékoztatójukon. Az öt napon át tartó vtelkedő résztvevői a program szerint két kategóriában — a kortárs zeneszerzők kórusműveinek bemutatásával és a különböző népek zenéjének avatott tolmácsolásában — mérik össze képességeiket.